

VÅRD

• VARDAG

• VÄRDERINGAR

TRO PÅ SVERIGE

*Kristdemokraternas
valmanifest 2026*

K
D

WWW.SVERIGEDROMMEN.SE
WWW.KRISTDEMOKRATERNA.SE

TRO PÅ SVERIGE

Vi tror på Sverige. Vårt hem som vi vill bygga starkt. Vi tror att med modiga beslut och rätt investeringar kan Sverige resa sig. Och vi måste rusta vårt land med rätt värderingar – som håller över tid.

Under vår regeringstid har det dödliga gängvåldet pressats tillbaka. Vårdköerna har kapats. Historiskt stora satsningar på psykiatri och psykisk hälsa genomförts. Inflationen tryckts ner. Familjer har fått mer pengar i plånboken. Socialtjänsten har fått nya verktyg. Ny kärnkraft är på väg. Sveriges försvar har stärkts. Väg och järnväg rustas upp och byggs ut.

Men vi ser också allt som fortfarande brister. Alltför många människor väntar med oro på vård. Alltför många har svårt att få ekonomin att gå ihop. Alltför många unga mår dåligt och tappar hoppet.

Kristdemokraterna vill se ett Sverige där välfärden går att lita på och att den finns där när du behöver den. Vi vet att politiker inte kan och ska lösa allt, därför ska politiker ägna sin tid åt verkliga problem – och leverera på det man lovar. Som kristdemokrater uppskattar vi frihet under ansvar.

Vi tror på ett Sverige där politiker förstår att en trygg familj ger trygga barn. Vi vet att pengar i din plånbok också betyder välfärd för dig. Vi vet att familjen och de naturliga gemenskaper som finns i församlingar och föreningar har stor betydelse för ett tryggt samhälle. Vi tror på ett Sverige som är vårt hem – ett hem som vi gemensamt tar hand om.

Sverige behöver ordning och reda. Därför måste vi vara ansvarsfulla med skattepengar. Sverige måste vara ett land där politiker tar ansvar för att både migration och integration fungerar. Där landets ledning bekämpar den organiserade brottsligheten. Ett Sverige där det är självklart att de som flytt hit ska anpassa sig till Sveriges värderingar. Ett land som välkomnar den som hittat ett arbete, skapat sig ett hem och gjort Sverige till sitt – men som utvisar kriminella som inte hör hemma här.

Vi tror på ett Sverige där äldre människor räknas. Där välfärden präglas av trygghet, tillgänglighet och värdighet. En samhällsgemenskap som präglas av respekt för varandra och såväl vår historia som vårt lands värderingar.

Ska det svenska samhällsbygget stå starkt behöver vi ta vara på hela Sveriges potential att producera. Därför ska vi investera i det som bygger Sverige starkt: Ny kärnkraft för stabil och fossilfri el. Infrastruktur så att industrin kan producera och vardagen fungera. Vår jord, vår skog och våra gruvor, som är basen för vårt välstånd. Och investera i ett företagsklimat som gör att morgondagens tillväxtbolag skapas och nya idéer kläcks i vårt land.

Sverige behöver vara ett land där ett realistiskt hopp om en bättre morgondag kan gry. Ett land som växer – för att vi rustar samhällsgemenskapen och samhällsbygget.

Vi har en Sverigedröm. Vi vill se ett Sverige som gör vardagen enklare, tar ansvar för vården, rustar Sverige för framtiden och förvaltar våra värderingar – det etiska modersmål som har sin grund i kristen etik och den humanism som följt av den.

Tro på Sverige.

1. VANLIGA FAMILJER SKA VARA VINNARE

All politik måste i ett kristdemokratiskt präglat Sverige resultera i att vanliga familjer är vinnare. Fler ska kunna nå den svenska drömmen om villa, Volvo och vovve. Kristdemokraterna vill att fler ska våga och vilja bilda familj och ha de bästa förutsättningarna för att ge sina barn en trygg uppväxt.

STARKARE FAMILJER

Familjen är för de flesta den viktigaste gemenskapen. Familjen är därför ett mål i sig själv, men den är även samhällets viktigaste byggsten. I familjen får medlemmarna möjlighet att ge och möta kärlek, omtanke och förståelse, men också ställas inför krav och ta ansvar. Barn som växer upp i trygga familjer får goda

förutsättningar att klara av livets utmaningar och få ett gott liv. Vi tror på ett Sverige som i både goda och svåra tider klarar av det som är viktigt – att prioritera våra barn.

Politiken behöver ha en relationslinje, eftersom varje människa föds in i nära relationer till andra. I familjen blir man sedd och är inte utbytbar. Tillsammans utvecklas vi, bekräftas och bekräftar, tar ansvar, tar emot hjälp och trivs. I familjen kan man möta den kravlösa kärleken, men också ställas inför kärleksfulla krav. Den fungerar som vårt första välfärds- och trygghetsnät. Familjen är den första och viktigaste skolan, framför allt för att överföra normer och värderingar mellan generationer.

SÅ KAN SVENSKA FAMILJER STÄRKAS

- ◊ Successiv förlängning av föräldraförsäkringen med ytterligare sex månader.
- ◊ Nej till kvotering av föräldraledigheten och ja till möjligheten att fritt ta ut så kallade dubbeldagar.
- ◊ Pengar i plånboken är en del av välfärden – sänk skatten för landets hushåll.
- ◊ Stärk ekonomin för alla barnfamiljer – höj barnbidraget till 2 000 kronor och värdesäkra det därefter mot inflationen.
- ◊ Låta barnomsorgen fokusera på omsorg, lek och social trygghet, särskilt i de lägre åldrarna.
- ◊ Utöka och utveckla det nationella fritidskortet med fler årskullar, så att en meningsfull fritid är möjlig för alla barn.
- ◊ Garantera en fungerande familjerådgivning utan långa kötider och med rimliga avgifter.
- ◊ Bygg ut och satsa på föräldrastödsprogram till alla familjer.
- ◊ Skydda barn från techjättarnas skadliga algoritmer. Lärare, inte skärmar, ska leda undervisningen i skolan. Inför åldersgräns för sociala medier och ge föräldrar stöd att säga nej.
- ◊ Den som har svårt att bli gravid ska få hjälp av IVF-behandling, också för att få syskon till sitt första eller andra barn.
- ◊ Förbättra kvinnors pensioner. Inför en barnbonus som betalas in på mödrars premiepensionskonto i samband med barnets födelse. Förslaget ger runt 700 kronor i månaden i stärkt pension för en tvåbarnsmamma.

ETT HEM ATT DRÖMMA OM

Fler ska kunna äga sitt boende och fler ska kunna nå drömmen om ett eget hus. Undersökningar visar att de flesta svenskar vill bo i villa eller radhus.

Därför driver Kristdemokraterna på för en ny egnahemsrörelse, där fler människor ska få möjlighet att förverkliga sin boendedröm. När fler bostäder planeras i en kommun bör villor och radhus vara huvudfokus. Detta har Sverige förutsättningarna till. Endast tre procent av Sveriges yta är bebyggd mark. Kommuner ska därför inrätta genomtänkta områden som inte bara tillhandahåller villatomter utan följer en idé om hur de ska växa fram och förvaltas över en längre period. Här finns utrymme för nytänkande och modernitet, men förebilden finns i de trädgårdsstäder som byggdes för runt 100 år sedan på flera platser runt om i Sverige. Då var tanken – som fortfarande håller i sina grunder – att bygga villor och radhus i ett större område, tillsammans med låga flerfamiljshus, vilket ger underlag för ett lokalsamhälle med skola, torg, parker, samlingslokaler, idrottsytor och mindre affärsverksamheter.

Reavinstskatten är i praktiken en flyttskatt som gör att människor bor kvar i för stora eller felanpassade bostäder då flytten utlöser en skattesmäll. Reavinstskatten ska därför avskaffas efter en tids ägande genom att reavinstskatten minskas efter fem år med 2 procent årligen.

De senaste decennierna har det rullats ut bostadsmattor, men vi behöver bygga mer genomtänkta stadsdelar. Boendet är för många satt under ekonomisk press. Staten har alltid varit frestad att använda boendet som stabil skattebas. Kommunala taxor och avgifter har ökat kraftigt de senaste åren, långt mer än konsumentprisindex. Kostnaden för ett bygglov varierar stort mellan landets kommuner, vilket är helt orimligt. Kristdemokraterna vill göra det enklare och billigare att äga sitt egna hem – och trygga möjligheten för den som inte själv kan köpa ett boende att hitta en bostad.

SÅ KAN FLER FÅ EN EGEN BOSTAD

- ◊ Ny egnahemsrörelse för fler småhus och fler trädgårdsstäder.
- ◊ Avskaffad reavinstskatt när man bott i samma bostad under lång tid.
- ◊ Maxtaxa för kommunala avgifter för bygglov.
- ◊ Krav på hyresvärdar att avsätta ett antal lägenheter till sociala kontrakt.
- ◊ Reformera hyressättningen för nybyggda hyreslägenheter.
- ◊ För att öka trygghet, skapa trivsel och minska ensamhet – öka ambitionerna att bygga vackert och samtidigt skapa ytor för gemenskap och mänsklig aktivitet.

2. VÄLFÄRDENS KÄRNA FÖRST

Välfärden ska prioriteras under nästa mandatperiod. Den ska präglas av trygghet, tillgänglighet och värdighet. Grunden för välfärdssamhället byggs i och av familjer, civilsamhälle och företag. Statens roll är att se till att välfärdsstatens erbjudande är att lita på.

EN JÄMLIK OCH TILLGÄNGLIG VÅRD

1862. Det var året då svensk sjukvård senast reformerades. Efter 164 år borde viljan finnas att göra ett rejält omtag i hur svensk vård fungerar.

När vården är som bäst är den i världsklass. När den är som sämst präglas vården av köer och av ojämlikhet. Sveriges hälso- och sjukvård står inför stora utmaningar. Människor ska ges vård efter behov, inte efter regionernas förmåga. Köerna måste pressas ned. Primärvården måste stärkas. Det behövs stora investeringar i modern vårdinfrastruktur. Det krävs pengar till nya, men ibland dyra, behandlingar.

Och vi måste göra vårdens tillgänglighet och kvalitet oberoende av var i landet du bor. Postnumret ska inte avgöra när och hur du får vård. Kristdemokraterna vill därför avskaffa 21 byråkratiska regioner och ersätta dem med ett statligt ansvar för vården. För att kunna kraftsamla – och för att kunna erbjuda världens bästa vård till alla svenskar. Sverige behöver också arbeta för att stärka vardagsvården – den du exempelvis får via vårdcentralen – på ett sätt som gör den lätt att komma i kontakt med och med personal som vet vem du är och vilka behov du har. Vårdgarantin i barn- och ungdomspsykiatri blir nu lag och väntetiderna måste vara korta.

SÅ KAN VÅRDEN BLI BÄTTRE

- ◊ Vården ska bli bättre. Gör vården till ett nationellt ansvar och avveckla därefter dagens 21 olika regioner. För en mer tillgänglig, jämlik och högkvalitativ vård till hela befolkningen – oavsett bostadsort.
- ◊ Stärk patientens ställning genom att se över lagstiftningen för att slå fast rätten till vård i tid, information och delaktighet likt de patienträttighetslagstiftningar som finns i våra grannländer.
- ◊ Ställ om vården genom att kraftigt förstärka vardagsvården – framför allt primärvården – så att den kan utgöra navet i svensk sjukvård – med hög kontinuitet, fast läkarkontakt och patienten i centrum.
- ◊ Alla vårdcentraler ska erbjuda digital vård och vara knutna till en jourvårdcentral kvällar och helger.
- ◊ Korta vårdköerna. Vårdgarantin, som ger dig rätt till vård i rimlig tid, ska skärpas och efterlevas.
- ◊ Inför en fortbildningsmiljard till primärvården för arbetet med psykisk hälsa.
- ◊ Skärp reglerna för vårdgarantin inom barn- och ungdomspsykiatri.
- ◊ Reformera svensk psykiatri genom fler vårdplatser, bättre vårdövergångar, mer stöd till anhöriga, bättre informationsdelning, samt mer fokus på samsjuklighet.
- ◊ Inför en elevhälsogaranti – elever ska kunna komma i kontakt med elevhälsan varje skoldag.
- ◊ Säkerställ att vårdnadshavare till omyndiga tonåringar har tillgång till journaler, vårdbokningar och recept.
- ◊ Garantera en barnmorska per födande kvinna i aktiv fas på förlossningen.

- ◊ Förbättra vården till kvinnor som kommit i klimakteriet.
- ◊ Riv upp könsbyteslagen. Juridiskt kön ska i grunden vara en fråga om biologi, inte identitet och könsbyten en fråga om insatser och hjälp från vården.
- ◊ Inrätta ett vaccinationsprogram för äldre.
- ◊ Ingen ska behöva avstå från medicin. Gör högkostnadsskyddet för medicin inkomstprövat.
- ◊ Ingen ska behöva avstå nödvändig tandvård. Patienter som är yngre än 67 år med stora tandvårdsbehov bör också omfattas av det nya högkostnadsskyddet, där endast tio procent av tandvårdskostnaden betalas av patienten.
- ◊ Personalen är avgörande för god vård. Det statliga ansvaret för kompetensförsörjningen behöver stärkas. Arbetsmiljön måste förbättras, så att fler lockas att arbeta inom vården och vill stanna kvar i yrket.

EN TRYGG VÄLFÄRD

Svensk välfärd består av många delar. När vi gemensamt bidrar till välfärden via skatten har vi också rätt att förvänta oss att den fungerar väl.

En stark svensk värdering är att alla ska kunna känna sig trygga med att vården, skolan och omsorgen fungerar och inte är en fråga om pengar, kontakter eller social status. Välfärden ska finnas där och fungera när du behöver den som mest. Samtidigt behöver vi få ett större fokus på att välfärden också ska präglas av värdighet. I det ligger att du så långt det är möjligt ska ha makt över din vardag och mötas av respekt för din situation och dina önskemål.

SÅ KAN VÄLFÄRDEN STÄRKAS

- ◊ Ställ krav på att alla som nyanställs i barnomsorg och äldreomsorg har goda kunskaper i svenska.
- ◊ Värna om maten i äldreomsorgen. Söndagsstek med ett glas vin på äldreboendet om så önskas och goda matlådor från hemtjänsten.
- ◊ Äldre ska ha rätt att välja vårdare av samma kön vid intima omsorgssituationer.
- ◊ Alla ska känna trygghet i att när man behöver en äldreboendeplats, så ska det finnas en tillgänglig. Äldreboendegaranti för alla över 85 år.
- ◊ Man ska kunna välja var man bor även på ålderns höst. Inför en rätt att ta med sig bostadsbeslut om exempelvis hemtjänst och äldreboende om man flyttar till en ny kommun.
- ◊ Välfärden behöver fler eldsjälar. Förbättra möjligheterna för ideella aktörer att bedriva skola, vård och omsorg. Värna möjligheten för reserverade upphandlingar för idéburna aktörer.
- ◊ Utred hur no excuses-skolor ska kunna etableras.
- ◊ Mer lärarledd undervisning och mindre skärmtid – utdelning av individuella bärbara datorer och ipads ska helt upphöra i låg- och mellanstadiet.
- ◊ Stärk och utveckla samhällets insatser för goda livsvillkor för barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och deras anhöriga.
- ◊ Inför 30 minuters daglig rörelse på alla skolor för att stärka hälsa och utveckling för alla.
- ◊ Säkra en god, näringsriktig, svenskproducerad och kostnadsfri skolmat till alla – och stoppa tvångsvegetariska måltider i skola, vård och omsorg.
- ◊ Vård, skola och omsorg ska alltid göra utdrag ur belastnings- och misstankeregistren, både vid nyanställning och regelbundet för befintliga medarbetare.
- ◊ Inrätta ett nationellt avstängningsregister för personal inom vård, skola och omsorg – så att misstänkta personer inte kan komma undan genom att ständigt byta jobb.
- ◊ Ge en ekonomisk bonus till pensionärer som återvänder till vården och omsorgen för att arbeta.
- ◊ Sverige ska vara ett tryggt land att växa upp i. Låt barnomsorgen fokusera på omsorg, lek och social trygghet, särskilt i de lägre åldrarna. Max 12 barn i småbarnsgrupper i förskolan.
- ◊ Ge Åklagarmyndigheten befogenhet att stoppa utbetalningar till och häva kontrakt med utförare inom välfärdssystemen som misstänks för kopplingar till organiserad brottslighet.

3. BYGG SVERIGE STARKT

Sverige står inför en period där vi behöver rusta samhället starkare. Återkommande kriser och en ökad politisk polarisering tycks ha resulterat i passivitet och brist på ambitioner för det gemensamma bästa. Arbetet med att bygga Sverige starkt går för långsamt. I dag kan en enskild fågel eller en liten planta sätta stopp för viktiga investeringar. Så får det inte vara. Sverige hålls tillbaka av överregleringar. Trots att vi under de senaste åren gjort flera förenklingar och investeringar, dras vi fortfarande med problem som orsakats av en bristande politisk vilja att prioritera innovation och entreprenörskap, infrastruktur och etableringar. Här behövs fortsatta satsningar för att Sverige inte ska tappa placeringar i välståndsligan.

EN NY ERA FÖR SAMHÄLLSBYGGARE

Den internationella turbulensen med regionala fullskaliga krig, hybridkrig i vårt närområde och globala handelskrig visar tydligt på behovet av att Sverige måste kunna stå starkt, liksom behovet av att öka vårt oberoende och vår motståndskraft. Sverige behöver en ny era för samhällsbyggare. Vi behöver förenkla beslutsprocesser, snabbt reformera ekonomin och stärka samhället för att kunna vara världsledande imorgon.

SÅ KAN ETT STARKARE SVERIGE MÖTA FRAMTIDEN

- ◇ Gör under en 20-årsperiod undantag från statens balanskrav för att kunna göra nödvändiga investeringar som leder till tillväxt.
- ◇ Förenkla och liberalisera tillståndsprocesser.
- ◇ Inför en ventil och ett snabbspår för att väga olika riksintressen mot varandra. Väg in samhällsekonomiska vinster i tillståndsprocesser.
- ◇ Minska antalet riksintressen och deras areella utbredning.
- ◇ Skapa förutsättningar för Sverige att fatta nödvändiga och strategiska beslut för stärkt konkurrenskraft och ökad tillväxt. Reformera svensk myndighetsstruktur och förvaltningskultur för att öka beslutsförmågan.
- ◇ Möjliggör för regeringen att förordna fram beslut som brådskar för att säkra omställningen och öka Sveriges oberoende och beredskap.
- ◇ Sverige ska fortsätta leda klimatomställningen inom EU genom att gå före i att säkerställa tillgången till kritiska råvaror och fossilfri energi.
- ◇ Sverige behöver stabil elproduktion. Fullfölj byggandet av nya kärnkraftverk. Öka det europeiska samarbetet kring kärnkraft, där tid och budgetfrågor blir nyckelaspekter.
- ◇ Inför generella tullar som riktas mot länders kolkraftsanvändning. Använd intäkterna för att genomföra klimatåtgärder i utvecklingsländer.
- ◇ Sverige ska ha samma klimatmål som EU – och EU ska ställa krav på övriga världen att börja begränsa sina klimatskadliga utsläpp.
- ◇ Hela Sverige ska växa. Öka vår produktion i jordbruket, skogen, gruvorna och tech- och tjänstebolagen.
- ◇ Fullfölj avbetalningen på Sveriges underhållsskuld för vägar och järnvägar och investera i nya väg- och järnvägsprojekt.
- ◇ Ge kommunerna ett tydligt ansvar för att identifiera och genomföra löpande effektiviseringar, med syfte att stärka välfärden och säkerställa en god användning av skattemedel.
- ◇ Gör satsningar för att locka utländska studenter och forskare till Sverige.
- ◇ Öka statens vilja att satsa på innovativa läkemedel som ger nytta för patienter och stärker Sveriges ställning som ledande life science-nation.
- ◇ Säkerställ tillgången till drivmedel i hela landet.

FÖRETAG SOM KAN VÄXA

Det är i de små och växande företagen som de nya jobben skapas. Här formas nästa exportsuccé och här föds innovationer. Det är här basen byggs för människors privatekonomi och för finansieringen av vår gemensamma välfärd. För många är drömmen om ett eget företag också drömmen om frihet och att förverkliga sig själv eller sin idé. Företagare skapar service, tar ofta socialt ansvar och skapar mötesplatser och livskraft i lokalsamhällen. Här får många unga chansen att få sitt första jobb. Att företag får goda förutsättningar betyder alltså också att ge förutsättningar för ett gott samhälle, välfärd och växande ekonomi.

SÅ KAN SVERIGE BLI VÄRLDENS BÄSTA FÖRETAGARLAND

- ◇ Inför principen "en regel in, två regler ut" för att minska regelbördans kostnader.
- ◇ Inrätta ett permanent regelförenklingsråd.
- ◇ Gör det obligatoriskt för alla skolor att erbjuda Ung Företagsamhet. Gör det enklare att sedan kunna omvandla ett UF-företag till ett vanligt företag.
- ◇ Anpassa offentlig upphandling så att fler småföretag kan vara med.
- ◇ Brett privat ägande i företag ska värnas genom attraktiva sparmöjligheter för småsparare, såsom ISK. Gör speciella insatser för att gynna ungdomars sparande.
- ◇ Inför en nationell servicegaranti där överskridna tider leder till reducerade kostnader och där ansökan beviljas om maxtiden passerats.
- ◇ Inför en "en väg in"-princip där småföretagare ges en samlad kontaktpunkt till statliga myndigheter och system, från start till drift och tillväxt.
- ◇ Företagares trygghetssystem behöver bli tydligare, enklare och mer förutsägbart.
- ◇ Avskaffa Arbetsförmedlingen i sin nuvarande form och överför ansvaret för matchning, stöd och utbildning till kommunerna.
- ◇ Gör en kraftig förbättring av startup-företagens möjligheter att bygga attraktiva modeller för vinstdelning för de anställda.
- ◇ Säkerställ att tillväxtbolag kan attrahera kompetens internationellt, genom fungerande och snabba visumprocesser och fungerande regler för arbetskraftsinvandring.
- ◇ Skapa fler vägar till kunskap och arbete. Gå vidare med förslaget om en tvåårig yrkesutbildning på gymnasienivå och vidta åtgärder för att få till ett fungerande lärlingssystem.

ETT LEVANDE HJÄRTLAND

Det finns delar av Sverige som ofta glöms bort, inte bara i debatten utan även i de politiska beslut som fattas. Vi tror på ett Sverige som brygger över den klyfta som riskerar att ställa stad mot land. Hela landet ska ha förutsättningar för att vara levande och företagsamt.

Sverige ser olika ut på olika platser. Ändå talas det ofta om landsbygd på ett förenklat sätt som förminskar vårt lands mångfald och människorna som bor på landsbygden. På samma sätt som stadens villaförort och utanförskapsområden skiljer sig från varandra, finns det flera olika landsbygder och glesbygder. Kristdemokraterna vill skapa förutsättningar för alla att kunna förverkliga sina grundläggande önskemål och behov. Här behöver välfärden finnas med friskvård och sjukvård, kunskap med skola och högre utbildning. Här behöver vardagens trygghet säkras med polis och rättsväsende och för att livet ska fungera måste möjligheten finnas med kommunikationer, drivmedel och mathandel till rimliga priser.

Här behöver vi säkra svensk matproduktion – för utan mat fungerar ingenting. Inte försvaret, inte skolan, inte vården. Svensk mat är dessutom producerad med ett stort ansvarstagande för både djur och natur. Svenska bönder är ett föredöme i världen.

Sverige har en fantastisk natur som ger förutsättningar för livskraftigt jordbruk, skogsbruk, fiske och jakt. För att hela Sverige ska kunna leva måste vi förvalta och utveckla handel, entreprenörskap, kommunal

service, äganderätt, allemansrätt, boende, infrastruktur och energiförsörjning. När vi gör detta kan vi se ett Sverige som reser sig.

SÅ KAN HELA SVERIGE LEVA

- ◇ Sverige ska öka produktionen av mat och öka vår självförsörjning.
- ◇ Ge svenska bönder rätt förutsättningar. Fortsätt det omfattande arbetet för att rensa i regelbördan och sänka böndernas kostnader ytterligare.
- ◇ Jakt är både naturvård, friluftsliv och en kultur. Förenkla reglerna för skyddsjakt, håll rovdjursstammarna på rimliga nivåer och säkra tillgången till jaktskyttebanor.
- ◇ Undanröj hinder för jakt på säl och skarv.
- ◇ Lös konflikterna som finns mellan rennäringen och industriell utveckling. Värna allas rätt att jaga på statens mark. Staten, inte samebyar, ska upplåta jakt och fiske på statens mark. Samernas rättigheter som urfolk ska respekteras samtidigt som förutsättningarna för jobb, företagande och samhällsutveckling stärks.
- ◇ Säkra att lokalsamhällen får del av den ekonomiska vinningen vid etablering av exempelvis vindkraftsparker, solcellsanläggningar och gruvor.
- ◇ Utred ett långsiktigt hållbart system för investeringar i enskilda vägar, med möjlighet för vägföreningar att ansöka om medel för större underhåll- och förstärkningsprojekt.
- ◇ Säkra kvaliteten på naturbruksutbildningarna och öka antalet vuxenutbildningar inom jord, skog och trädgård för att möjliggöra för yrkesbytare.
- ◇ Avskaffa det generella strandskyddet, säkra allmänhetens tillgång till strandlinjen och låt kommunerna avgöra vilka områden som är skyddsvärda och var det får byggas.
- ◇ Ge Teracom ett nationellt uppdrag att säkerställa bredbandsinfrastrukturen och samla all bredbandsverksamhet som idag bedrivs av statliga aktörer.

4. TA VÄRDERINGSKAMPEN

Samhället är alltid mycket större än staten. Ett samhälle som står starkt bygger på tillit mellan människor liksom förtroende för myndigheter, rättsväsende, politik och medier. Tillit uppstår i relationer eller i något som förenar. Det är lätt att finna samhörighet när den förenade kraften är gatan du bor på eller fotbollslaget barnen spelar i. Men för att uppnå en gemenskap som är större än en enskild gata eller fotbollsklubb krävs det ett gemensamt etiskt minimum – en värdegrund som förenar.

Ett samhälle behöver gemensamma värden för att fungera. Ett kitt som både håller oss samman och som fungerar som en etisk kompass för hur vi ser på och bemöter varandra. Det är därför viktigt att lagstiftning utgår från, och att kommuners och statens arbete överensstämmer med, samhällets värdegrund och etik.

Ett samhälle behöver också bygga motståndskraft och skydda sig mot dem som vill försvaga och hota tilliten, gemenskapen och tryggheten. Motståndskraften byggs i grunden i familjer och civilsamhälle. Skyddet står ytterst staten för, ofta genom en fungerande och närvarande polis.

Sverige behöver också öka sin förmåga att möta yttre hot mot vår fred, frihet och demokrati. Målet bör på sikt vara att de allra flesta ungdomar efter avslutad gymnasieutbildning genomgår totalförsvarsutbildning, antingen värnplikt eller civilplikt. Det senare behöver omfatta minst en 2–5 månaders utbildning som exempelvis kan innehålla insatser inom transport, livsmedelsförsörjning, vård, omsorg och andra samhällsviktiga verksamheter.

VÄRNA VÅRA SVENSKA GEMENSAMMA VÄRDERINGAR

Svenska makthavare och opinionsbildare har alltför länge förminskat och ibland förnekat det som är Sveriges värdegrund. Men vi kan aldrig ta samhällsgemenskapen och våra gemensamma värden för givna. De utmanas ständigt. När enskilda stadsdelar och bostadsområden domineras av värderingar som krockar med vår människosyn uppstår parallellsamhällen. Ett samhälle som strävar efter jämlikhet kan inte acceptera

framväxten av en burkakrati som osynliggör kvinnan och förnekar hennes rättigheter. Det här försvagar vårt samhälle och hindrar Sverige från att vara en fristad från förtryck. Vi riskerar att få ett samhälle som har svårt att hålla ihop och som blir allt mer polariserat. Sverige är vårt hem – ett hem som vi måste ta hand om.

En allt större fara mot goda värderingar är också sociala medier och andra sammanhang på nätet som nyttjas för att såväl polarisera, sprida desinformation som att mata barn och unga med värderingar som skadar deras självkänsla och möjlighet till hälsa och utveckling.

SÅ KAN VÄRDERINGARNA OCH SAMHÄLLSGEMENSKAPEN STÄRKAS

- ◇ Fortsätt utveckla arbetet mot ensamhet – såväl nationellt som lokalt.
- ◇ Inför ett förbud mot burka, niqab och annan ansiktsmaskering i offentliga miljöer.
- ◇ Utveckla avdragsrätten för privatpersoner och företag som skänker gåvor till ideell verksamhet, för att uppmuntra till ökat samhällsengagemang, stärka civilsamhället och öka dess självständighet från staten.
- ◇ Fortsätt arbete för en fungerande migration och fokus på integration in i det svenska samhället.
- ◇ Upphandla introduktionsarbetet från civilsamhället för att påskynda och underlätta för nyanlända att integreras i det svenska samhället.
- ◇ Uppgradera medborgarskapet.
- ◇ Inför krav på godkända språk- och samhällsorienteringsprov som villkor för medborgarskap.
- ◇ Stärk skyddet för den som riskerar att giftas bort mot sin vilja.
- ◇ Förbjud parallella rättegångar byggda på hederskultur.
- ◇ Förbjud finansiering av samfund, församlingar, stiftelser och föreningar från regimer och organisationer med kopplingar till extremism.
- ◇ Allmän försvarsutbildning ska gälla alla unga – antingen militär utbildning eller civilförsvarsutbildning. Det svetsar samman människor och ökar Sveriges beredskap och motståndskraft.
- ◇ Ge public service-bolagen ett tydligare lagstadgat formkrav för saklighet och opartiskhet i syfte att upprätthålla förtroendet.

INVESTERA I ETT TRYGGARE SVERIGE

Vi tror på ett Sverige där alla kan leva i trygghet och utan rädsla. Det är en förutsättning för människors frihet och vilja att ta ansvar. När brottslighet breder ut sig begränsas villkoren i vardagen för laglydiga människor. Samhällsgemenskapen utmanas och försvagas. Grunden för alla människors inneboende trygghet läggs i uppväxten. Föräldrars och kamraters livsstil och ideal blir ofta också barnens – oavsett om idealen är goda eller dåliga. Att föra över goda normer till varje ny generation är därför allas vårt ansvar, ett ansvar som ofta bärs av civilsamhället – föreningar som varje dag är med och skapar det goda samhället.

Staten är ytterst ansvarig att skydda medborgarna mot våld, övergrepp och kriminalitet. En rättsstat måste tydligt agera mot brott med en närvarande och effektiv polismakt, samt markera mot brott genom konsekventa och rättvisa straff. Men kampen mot kriminalitet kan aldrig vinnas enbart genom reaktion. Långsiktig trygghet kräver också att nyrekrytering till kriminalitet bryts och att riskfaktorer fångas upp tidigt. Familjer som ges stöd, skolor som förmedlar både kunskap och värderingar, samt starka lokala gemenskaper är avgörande för det brottsförebyggande arbetet och för att återupprätta tryggheten och tilliten i hela Sverige.

SÅ KAN SVERIGE BLI TRYGGARE

- ◇ Polisen ska kunna agera på samma sätt på nätet som de kan agera på ett torg – ge dem verktyg att i realtid agera mot exempelvis värvning av minderåriga och mordbeställningar.
- ◇ Bygg om utanförskapsområden genom att bygga nya attraktiva trädgårdsstäder och småhus och låta boende ombilda hyresrätter till bostadsrätts- eller ägarlägenheter.
- ◇ Utveckla ett gemenskapsprogram som likt miljonprogrammet kraftsamlar under en tioårsperiod för att aktivt bygga bort den otrygghet som skapats.

- ◇ Fortsätt stärka stödet till idrottsytor och idrottsanläggningar i hela Sverige.
- ◇ Socialtjänsten ska ha möjlighet att använda tvingande insatser för att kunna etablera ett samarbete med föräldrar som inte ser sitt barns problematiska beteende.
- ◇ Ge socialtjänst och vård i uppdrag att i särskilda fall placera personal i skolan för att koncentrerat arbeta med en enskild elevs problem.
- ◇ Inrätta ett nationellt omflyttningsprogram för familjer som behöver hjälpa sina barn att helt byta miljö för att kunna slå sig fria från gäng och en kriminell livsstil.
- ◇ Tillåt ansiktsigenkänning vid exempelvis pågående terrorattentat, men också för spaning och kartläggning av kriminella nätverk.
- ◇ Ge polisen möjlighet att använda analysverktyg som matchar brottsligt bildmaterial mot passregister för att identifiera barn som utsätts för sexualbrott.
- ◇ Skydda äldre från bedrägerier genom att öka kraven på bankerna.
- ◇ Öka skyddet för kvinnor och barn på flykt från våld. Säkerställ att hjälp finns tillgänglig och att exempelvis kvinnojourernas skyddade boenden har förutsättningar att leva upp till de krav och förväntningar som finns.
- ◇ Förbjud klubbar med kopplingar till extremism, exempelvis så kallade aktivklubbar.